

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 10 listopada 2020 r.

Znak: WK-610/18/4/20

Pan
Jerzy Pilch
Wójt Gminy
Brenna

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w okresie od 27 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Brenna** za okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2020 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 11 września 2020 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2018 - 2020 (do dnia 31 marca) dokonywano rozchodów z budżetu Gminy Brenna, nieuwzględnionych w limitach ustalonych w uchwałach budżetowych przyjętych przez Radę Gminy Brenna na poszczególne lata. Naruszono tym art. 52 ust. 1 pkt 2, art. 89 ust. 1 pkt 3 i ust. 2, art. 211 ust. 1, 3, 4 oraz art. 212 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 6 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, ujęte w budżecie jednostki samorządu terytorialnego łączne rozchody - stanowią nieprzekraczalny limit. Zaciągnięte kredyty i pożyczki z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki i jest uchwalany na rok budżetowy. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa, która określa łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.*

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 6 ustawy o finansach publicznych, uchwała budżetowa określa:

- kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- łączną kwotę planowanych przychodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na pokrycie przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do zaciągania kredytów i pożyczek m.in. na cele pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Ponadto, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.), uchwalanie budżetu należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek wykraczających poza limit ustalony przez Radę Gminy Brenna wynosiły:

- w 2018 r. – 4.603.219,65 zł

W uchwale budżetowej Nr XXV/291/17 z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brenna na 2018 r. zaplanowano kwotę rozchodów w wysokości 4.246.987,00 zł, zaś limit zobowiązań na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów ustalono na kwotę 3.701.987,00 zł. Faktycznie dokonano rozchodów na kwotę 8.305.206,65 zł.

W zaplanowanej kwocie rozchodów w 2018 r., nie uwzględniono:

- spłaconego w 2018 r. części przeterminowanego kredytu w kwocie 2.871.797,27 zł zaciągniętego na podstawie umowy nr 23012-30001-10-11-10 1/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r. na kwotę 5.000.000,00 zł, który nie został spłacony w wymaganym terminie, tj. do dnia 31 grudnia 2017 r.
- przeterminowanej pożyczki zaciągniętej w dniu 20 maja 2016 r., na podstawie umowy nr 211158170840516 z Magellan S.A. – restrukturyzowanej w latach 2016 - 2018, która na dzień spłaty, tj. na dzień 31 stycznia 2018 r. wynosiła 1.731.422,38 zł.

- w 2019 r. – 3.017.589,25 zł;

W uchwale budżetowej Nr III/30/18 dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brenna na 2019 r. zaplanowano kwotę rozchodów w wysokości 4.917.815,75 zł, natomiast limit zobowiązań na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów ustalono na kwotę 4.372.815,75 zł. Faktycznie dokonano rozchodów na kwotę 7.935.405,00 zł.

W zaplanowanej kwocie rozchodów w 2019 r. nie uwzględniono części niespłaconego w 2018 r. przeterminowanego kredytu krótkoterminowego, zaciągniętego na podstawie umowy nr B/4/Budż./2017 z dnia 23 stycznia 2018 r. na kwotę 5.000.000,00 zł, który nie został spłacony w wymaganym terminie, tj. do 31 grudnia 2018 r.

- w 2020 r. – 3.367.249,20 zł;

W uchwale budżetowej Nr XII/136/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brenna na 2020 r. zaplanowano kwotę rozchodów w wysokości 4.116.500,80 zł. Faktycznie do dnia 31 maja 2020 r. dokonano rozchodów na kwotę 7.483.750,00 zł.

W zaplanowanej kwocie rozchodów w 2020 r. nie uwzględniono:

- *splaty przeterminowanego kredytu krótkoterminowego w wysokości 5.000.000,00 zł, zaciągniętego na podstawie umowy nr 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 r. z terminem spłaty do 31 grudnia 2019 r., a spłaconego w 2020 r.*
- *splaty przeterminowanego kredytu długoterminowego w wysokości 1.400.000,00 zł zaciągniętego na podstawie umowy nr 300054-30000108210-1 z dnia 2 maja 2018 r., a spłaconego w 2020 r.*

Kredyty krótkoterminowe zaciągnięte na podstawie umów z dnia 23 stycznia 2018 r. i z dnia 8 stycznia 2019 r. z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku deficytu budżetowego (zgodnie z upoważnieniami zawartymi w uchwałach budżetowych na lata 2018 i 2019) nieprawidłowo wykorzystane zostały na spłatę wcześniej zaciągniętych krótkoterminowych kredytów w wysokości 5.000.000,00 zł każdy, tj. na spłatę:

- *kredyt zaciągnięty na podstawie umowy z dnia 17 stycznia 2017 r., w całości spłacony dopiero w 2018 r.*
- *kredyt zaciągnięty na podstawie umowy z dnia 23 stycznia 2018 r., w całości spłacony dopiero w 2019 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, przyczyną niespłacenia ww. kredytów krótkoterminowych do końca roku, w którym zostały zaciągnięte, był brak środków finansowych na rachunku bankowym. Ponadto ww. kredyty wykorzystane zostały na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań finansowych, gdyż w chwili ich wpływu na rachunek występowały zobowiązania wynikające z wcześniej zawartych umów i w celu uniknięcia ponoszenia wysokich kosztów związanych obsługą zadłużenia dokonano ich spłaty.

Ponadto, w dniu 24 lutego 2020 r. zawarta została umowa numer 211158170910220 o pożyczkę na kwotę 5.000.000,00 zł zawarta z BFF Polska S.A. Data spłaty kredytu określona była w harmonogramie spłat i wyznaczono ją na dzień 25 marca 2020 r. w wysokości: 5.000.000,00 zł (kapitał), 10.050,68 zł (odsetki), 12.500,00 zł prowizja – łącznie 5.022.550,68 zł. Pożyczki nie spłacono w terminie.

Przed dniem zapadalności pożyczki z umowy 211158170910220 Gmina Brenna podpisała kolejną umowę pożyczki z BFF Polska S.A. nr 211158170880320 w dniu 20 marca 2020 r. na kwotę 5.000.000,00 zł. Do dnia 1 kwietnia 2020 r. miała nastąpić zapłata prowizji w wysokości 22.500,00 zł, do 30 kwietnia 2020 r. odsetki 14.005,48 zł (za okres od 25 marca do 30 kwietnia 2020 r.) oraz do 25 maja 2020 r. kapitał główny w wysokości 5.000.000,00 zł oraz odsetki w wysokości 9.726,03 zł.

Do dnia zakończenia kontroli pożyczka nie została spłacona.

W ww. umowach nr 211158170910220 oraz nr 211158170880320 nie określono celu na jaki pożyczki zostały zaciągnięte. Pożyczka wykorzystana została na spłatę wcześniej zaciągniętego, przeterminowanego kredytu w wysokości 5.000.000,00 zł, na podstawie umowy nr 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 roku.

Ponadto wyjaśniono, że pożyczkę zaciągnięto na finansowanie przejściowego deficytu budżetu gminy na 2020 rok na podstawie uchwały Nr XII/136/19 Rady Gminy Brenna z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Brenna na rok 2020. Pożyczkę uznano za zaciągniętą w innych krajowych instytucjach finansowych. Jednakże w związku z koniecznością spłaty kredytu nr 300054-30000114110-2 na rzecz Mikołowskiego Banku Spółdzielczego została ona fizycznie przeznaczona na ten cel. Zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki nr 311158170880220 zostało skompensowane zobowiązaniem wynikającym z umowy nr 211158170910320. Zobowiązanie wynikające natomiast z umowy pożyczki nr 211158170910320 nie zostało spłacone, gdyż prowadzone są negocjacje związane z aneksowaniem terminu płatności. Pierwsza umowa pożyczki zawarta była na okres jednego miesiąca, ze względu na poszukiwanie innych źródeł finansowania. W związku z wystąpieniem stanu epidemicznego w tym okresie nie doszło do zawarcia innej umowy, a zatem zawarto kolejną umowę na okres 3 miesięcy.

Powyższe dwie umowy zawarte z BFF Polska S.A. podpisał p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna przy kontrasygnacie p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), do zadań wójta gminy należało m.in. przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Brenna, zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych, był p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna.

Zadania w zakresie sporządzania projektu budżetu Gminy, projektów uchwał oraz wprowadzanie zmian, nadzorowania i kontroli realizacji budżetu należały do p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Wniosek nr 1

Zapewnić dokonywanie rozchodów z tytułu kredytów i pożyczek na podstawie obowiązujących limitów i upoważnień zawartych w uchwale organu stanowiącego, oraz terminowe regulowanie zobowiązań z tego tytułu stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2, art. 89 ust. 1, art. 211 ust. 1, 3, 4 oraz art. 212 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 6 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W Wieloletniej Prognozie Finansowej na 2020 r. przyjętej uchwałą Nr XXII/135/19 Rady Gminy Brenna z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej wykazano wartości w zakresie rozchodów budżetu i wyłączeń z nimi związanych, niezgodnie z kwotami wynikającymi z zawartych umów kredytu i pożyczki na kwotę 593,499.20 zł, czym naruszono art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz 869 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia. Aby natomiast spełniać ustawowy wymóg realności Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna być weryfikowalna i przygotowana w oparciu o prawidłowe założenia metodologiczne, bez zaniżania lub zawyżania prognozowanych wartości.*

Powyższe dotyczyło nieprawidłowo wykazanej w rozchodach w 2020 r. w kolumnach 5 i 5.1 WPF kwoty pożyczki pomostowej w wysokości 806.500,80 zł, pomimo że zgodnie z umową nr 229/2019/202/OW/ot-st/M z dnia 2 grudnia 2019 r. na: „Budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków w Górkach Wielkich Szpotawice – etap III, pożyczka podlegała spłacie jednorazowo 20 grudnia 2021 r.

Nie wykazano natomiast w rozchodach w 2020 r. w kolumnach 5 i 5.1 WPF kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr 300054-30000108210-1 z dnia 2 maja 2018 r. udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Mikołowie w kwocie 1.400.000,00 zł, na wyprzedzające finansowanie dla zadania „Beskid Śląski – wspólne dziedzictwo”, z terminem spłaty kapitału na dzień 31 grudnia 2019 r.

Ponadto, w kolumnie 5.1.1 oraz 5.1.1.1 wyłączono kwotę pożyczki 806.500,80 zł, nie wskazano z kolei możliwego do wyłączenia kredytu w wysokości 1.400.000,00 zł, podlegającego wyłączeniu na podstawie art. 243 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają wieloletnią prognozę finansową, o której mowa w art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, zarówno w budżecie gminy Brenna na 2020 r. oraz w wieloletniej prognozie finansowej pomyłkowo wskazano spłatę ww. pożyczki w 2020 r., która zatem winna być wykazana w rozchodach roku 2021.

W myśl art. 230 ust. 1 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych: inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz przedłożenie jej organowi stanowiącemu należały do p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna. Zadania w zakresie przygotowania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej wykonywała p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

W uchwale Nr XV/160/20 w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej uchwalonej przez Radę Gminy Brenna w dniu 30 czerwca 2020 r. skorygowano kwoty rozchodów przypadających na 2020 r. oraz wykazano wartość zobowiązań finansowych podlegających faktycznym wyłączeniom w 2020 r.

Wniosek nr 2

Uwzględniać w Wieloletniej Prognozie Finansowej rzetelne (obiektywne) wartości, tj. wynikające z zawartych umów, w zakresie rozchodów i wyłączeń z nimi związanych, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 5 oraz art. 243 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) i sporządzać Wieloletnią Prognozę Finansową zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92 z późn.zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowywania projektów Wieloletniej Prognozy Finansowej, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2020 (do dnia kontroli) dokonano przelewów środków pieniężnych na rachunek budżetu Gminy Brenna z rachunku sum depozytowych w łącznej kwocie 2.546.500,00 zł oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w kwocie 143.600,00 zł w celu spłaty zobowiązań dotyczących bieżących płatności.*

W związku z powyższym, finansowano wydatki budżetowe środkami, które nie stanowią środków publicznych. Przepisy art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), nie przewidywały możliwości dokonywania wydatków budżetu ze środków niebędących środkami publicznymi. Powyższe było także niezgodne z art. 45 ust. 8, art. 46 ust. 4 i art. 147 ust. 2 oraz art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2191 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, wadium wniesione w pieniądzu zamawiający przechowuje na rachunku bankowym, natomiast zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy, zamawiający zwraca wadium wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę. Według art. 147 ust. 2 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, zabezpieczenie należytego wykonania umowy służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Natomiast zgodnie z art. 148 ust. 5 ustawy, jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym oraz zwraca z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Ponadto, w myśl art. 12 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, środki Funduszu są gromadzone na odrębnym rachunku bankowym.

W 2018 r. dokonano 10 przelewów na rachunek budżetu Gminy w łącznej kwocie 228.800,00 zł. Zwrotu środków dokonano w ciągu od 1 do 129 dni.

W 2019 r. dokonano 23 przelewy na rachunek budżetu Gminy w łącznej kwocie 1.985.700,00 zł. Zwrotu środków dokonano w ciągu od 2 do 68 dni.

W 2020 r. dokonano 11 przelewów na rachunek budżetu Gminy w łącznej kwocie 475.600,00 zł. Za 2020 r. dokonano częściowego zwrotu środków, tj. 24.100,00 zł w ciągu od 1 do 94 dni.

Na dzień 30 czerwca 2020 r. nie dokonano zwrotu na rachunek depozytów kwoty 316.100,00 zł oraz należnych odsetek, które zgodnie z wyliczeniami pracowników Urzędu Gminy Brenna na dzień 31 maja 2020 r. wynosiły:

- *ze środków depozytów za lata 2018 - 2020 na kwotę 2.745,27 zł,*
- *ze środków ZFŚS za lata 2018 - 2020 na kwotę 128,74 zł.*

Ze środków sum depozytowych oraz ZFŚS pokrywano wydatki bieżące, głównie wynagrodzenia i pochodne.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Brenna, przelewy na rachunek budżetu Gminy Brenna środków pieniężnych z rachunku ZFŚS i rachunku depozytowego w latach 2018 - 2020 dokonywane były w związku z brakiem środków pieniężnych na realizację zobowiązań.

Nieprawidłowość w tym zakresie została stwierdzona również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak WK-610/29/4/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.

Odpowiedzialność za dyspozycję środkami pieniężnymi spoczywała na p. Joannie Macura – Skarbniku Gminy Brenna.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Brenna zgodnie z art. 53 ust.1 ustawy o finansach publicznych odpowiadał p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna.

Wniosek nr 4

Zapewnić finansowanie zobowiązań Gminy Brenna wyłącznie ze środków publicznych, bez wykorzystywania środków zgromadzonych na rachunku bankowym „depozyty” oraz środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, mając na uwadze art. 5 ust. 1, art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 45 ust. 8, art. 46 ust. 4, art. 147 ust. 2 i art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.), a także art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1070).

- *W 2017 r. i 2018 r. zaangażowano część środków subwencji oświatowej otrzymanej na poczet dochodów roku następnego na pokrycie wydatków realizowanych w roku poprzednim.*

Naruszono tym art. 211 ust. 2 oraz art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 198 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy, a deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z: sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kredytów, pożyczek, prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego, nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. stan środków na rachunku bankowym budżetu wynosił 35.357,24 zł. Zgodnie z wyciągami bankowymi część oświatowa subwencji ogólnej wpłynęła na rachunek budżetu na miesiąc styczeń 2018 r. w dniu 20 grudnia 2017 r. na kwotę 823.613,00 zł. Wobec powyższego nieprawidłowo wykorzystano kwotę 788.255,76 zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. stan środków na rachunku bankowym budżetu wynosił 134.120,97 zł. Zgodnie z wyciągami bankowymi część oświatowa subwencji ogólnej wpłynęła

na rachunek budżetu na miesiąc styczeń 2019 r. w dniu 20 grudnia 2018 r. na kwotę 880.968,00 zł. Wobec powyższego nieprawidłowo wykorzystano kwotę 746.847,03 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnika Gminy Brenna, konieczność zaangażowania środków subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2017 r. oraz w grudniu 2018 r. na poczet roku następnego wynikała z braku środków pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, zapłatę faktur oraz wypłaty dotacji inwestycyjnej i przedmiotowej dla Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej w Brennej.

Nieprawidłowość w tym zakresie została stwierdzona również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 29 grudnia 2016 r. Znak: WK-610/29/4/16.

Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi należały do p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna. Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Brenna, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, był p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna.

Wniosek nr 5

Zaprzestać finansowania budżetu danego roku dochodami roku następnego, stosownie do art. 211 ust. 2 oraz art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), w związku art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 23 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- W latach 2017 - 2019 w Urzędzie Gminy Brenna dokonano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Powyższe dotyczyło następujących wydatków:

- dział 750, rozdział 75022, § 3030, w dniu 15 grudnia 2017 r. dokonano wydatków na kwotę 7.150,00 zł z tytułu wypłaty diet radnych. Na ten dzień plan wydatków wynosił 82.000,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 88.907,32 zł, tym samym przekroczono plan o 6.907,32 zł,*

- *dział 750, rozdział 75022, § 4210, w dniu 7 marca 2017 r. dokonano wydatków na kwotę 6.539,97 zł z tytułu zakupu materiałów dekoracyjnych. Na ten dzień plan wydatków wynosił 3.000,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 8.132,29 zł, tym samym przekroczone plan o 5.132,29 zł,*
- *dział 750, rozdział 75023, § 4430, w dniu 15 grudnia 2017 r. dokonano wydatków na kwotę 10.268,00 zł z tytułu zapłaty polis ubezpieczeniowych. Na ten dzień plan wydatków wynosił 5.500,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 15.638,53 zł, tym samym przekroczone plan o 10.138,53 zł,*
- *dział 757, rozdział 75702, § 8110:*
  - *w dniu 5 października 2017 r. plan wydatków wynosił 500.000,00 zł, w tym dniu dokonano wydatków na kwotę 66.031,72 zł z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek, na ten dzień łączne wydatki wyniosły 532.942,78 zł i przekroczone plan o 32.942,78 zł,*
  - *w dniu 10 października 2017 r. plan wydatków wynosił 500.000,00 zł, w tym dniu dokonano wydatków na kwotę 3.175,19 zł z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek, na ten dzień łączne wydatki wyniosły 536.151,53 zł, tym samym przekroczone plan o 36.151,53 zł.*
- *dział 851, rozdział 85143, § 4010, w dniu 28 wrzesień 2017 r. w tym dniu dokonano wydatków na kwotę 13.861,58 zł z tytułu wypłaty wynagrodzeń. Plan wydatków na ten dzień wynosił 28.922,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 39.588,93 zł, tym samym przekroczone plan o 10.666,93 zł.*
- *dział 630, rozdział 63095, § 4210, w dniu 24 maja 2018 r. dokonano wydatków na kwotę 9.409,50 zł z tytułu zakupu mat przerostowych. Plan wydatków wynosił 5.000,00 zł, tym samym przekroczone plan o 4.409,50 zł,*
- *dział 754, rozdział 75412, § 4300, w dniu 15 listopada 2018 r. dokonano wydatków na kwotę 11.740,17 zł z tytułu not księgowych. Plan wydatków na ten dzień wynosił 18.000,00 zł, na ten dzień łączne wydatki wyniosły 21.013,00 zł, tym samym przekroczone plan o 3.013,00 zł,*
- *dział 757, rozdział 75702, § 8110:*
  - *w dniu 3 września 2018 r. dokonano wydatków na kwotę 16.302,68 zł z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek. Plan wydatków na ten dzień wynosił 700.000,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 708.151,34 zł, tym samym przekroczone plan o 8.151,34 zł,*
  - *w dniu 12 września 2018 r. dokonano wydatków na kwotę 67.662,47 zł z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek. Plan wydatków na ten dzień wynosił 700.000,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 743.812,91 zł, tym samym przekroczone plan o 43.812,91 zł,*
  - *na dzień 13 września 2018 r. plan wydatków wynosił 700.000,00 zł, w tym dniu dokonano wydatków na kwotę 47.178,02 zł, z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek, na ten dzień łączne wydatki wyniosły 790.990,93 zł, tym samym przekroczone plan o 90.990,93 zł,*
- *dział 750, rozdział 75023, § 4010, w dniu 28 listopada 2019 r. dokonano wydatków na kwotę 162.970,46 zł z tytułu wynagrodzeń. Plan wydatków wynosił 1.716.338,00 zł, w tym dniu na ten dzień łączne wydatki wyniosły 1.719.907,53 zł, tym samym przekroczone plan o 3.569,53 zł,*
- *dział 801, rozdział 80104, § 4330, w dniu 22 października 2019 r. dokonano wydatków na kwotę 127.036,28 zł z tytułu noty księgowej nr CUW02.322.1.43.2019 z dnia 1 października 2019 r. Plan wydatków wynosił 127.036,28 zł, a łączne wydatki na ten dzień 133.583,41 zł, tym samym przekroczone plan o 3.840,78 zł.*

Przyczyną przekroczenia planu było nieprawidłowe dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym przez p. Joannę Macura – Skarbnika Gminy Brenna oraz Inspektora w Referacie Finansów i Budżetu.

W myśl art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.), złożenie podpisu przez głównego księgowego oznacza m.in., że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami przez pracowników Urzędu Gminy Brenna w sprawie przekroczeń w planach wydatków wynika, że przekroczenia związane były z weryfikacjami planu na ostatni dzień miesiąca, a w związku z nieprawidłowościami w tym zakresie zostaną wprowadzone w urzędzie gminy procedury mające na celu wyeliminowanie takich nieprawidłowości.

Kontroli planu finansowego dokonali: p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna oraz Inspektor w Referacie Finansów i Budżetu, zatwierdzenia wydatku do wypłaty dokonali: p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna, p. Krzysztof Majeran – Zastępca Wójta Gminy Brenna.

Wniosek nr 6

Zapewnić dokonywanie wydatków do wysokości planu finansowego Urzędu Gminy Brenna zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie dokonywania prawidłowej wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, stosownie do art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie regulowania zobowiązań:

- *W latach 2018 - 2020 do lutego, nieterminowo regulowano zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, rozrachunków publiczno-prawnych oraz przekazania dotacji dla niepublicznego przedszkola. Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.*

Nieterminowo uregulowane zobowiązania dotyczyły:

- *dostaw towarów i usług na łączną kwotę 57.942,05 zł, co wynikało z dziewięciu faktur VAT wystawionych przez kontrahentów za dostawy i usługi,*
- *składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy za miesiące grudzień 2018 r. i luty 2020 r.*

Naruszono tym art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż 5 dnia następnego miesiąca.

- *zaliczki na podatek do Urzędu Skarbowego za miesiąc listopad 2019 r.*

Naruszono tym art. 38 ust.1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1387 z późn. zm.) zgodnie z którym, płatnicy, o których mowa w art. 31 i art. 33-35 ww. ustawy, przekazują kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania płatnika wykonuje swoje zadania, a jeżeli płatnik nie jest osobą fizyczną, według siedziby bądź miejsca prowadzenia działalności, gdy płatnik nie posiada siedziby.

Opóźnienia w regulowaniu ww. zobowiązań wynosiły od 2 do 9 dni.

W skutek nieterminowego regulowania ww. zobowiązań dotyczących składek ZUS oraz zaliczki na podatek zapłacono w 2019 r. odsetki za zwłokę w łącznej kwocie 43,00 zł.

- transz dotacji dla Niepublicznego Przedszkola Twórcze „ToTu” za miesiące: styczeń, marzec, kwiecień, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2018 r. Powyższe dotacje zostały przekazane na rachunek bankowy przedszkola po terminie wynikającym z zapisów art. 34 ust.1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 i 2 uchwały Nr XVI/174/16 Rady Gminy Brenna z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz zakresu i trybu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania oraz zapisów § 3 ust. 1 i 2 uchwały Nr XXVI/296/18 Rady Gminy Brenna z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, w tym zakresu danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, terminu przekazania informacji o liczbie dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz terminu i sposobu rozliczenia wykorzystania dotacji. Zgodnie ze wskazanymi zapisami § 4 ust. 1 oraz § 3 ust. 1 uchwał, dotacja winna być przekazana od następnego roku budżetowego w transzach miesięcznych.

Zgodnie z art. 34 ust.1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dotacje przekazywane są na rachunek bankowy przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki lub zespołu szkół lub placówek, w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca, z tym że części za styczeń i za grudzień są przekazywane w terminie odpowiednio do dnia 20 stycznia oraz do dnia 15 grudnia roku budżetowego.

Dotyczyło to:

- informacji z dnia 10 stycznia 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc styczeń 2018 r. w wysokości 65.118,93 zł. Przelewu dokonano w dniu 23 stycznia 2018 r.
- informacji z dnia 9 marca 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc marzec 2018 r. w wysokości 63.564,93 zł. Przelewu dokonano w dniu 3 kwietnia 2018 r.
- informacji z dnia 9 kwietnia 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc kwiecień 2018 r. w wysokości 59.371,77 zł. Przelewu dokonano w dniu 4 maja 2018 r.
- informacji z dnia 5 czerwca 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc czerwiec 2018 r. w wysokości 66.824,82 zł. Przelewu dokonano w dniu 6 lipca 2018 r.
- informacji z dnia 4 lipca 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc lipiec 2018 r. w wysokości 67.681,94 zł. Przelewu dokonano w dniu 8 sierpnia 2018 r.
- informacji z dnia 1 sierpnia 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc sierpień 2018 r. w wysokości 67.384,77 zł. Przelewu dokonano w dniu 11 września 2018 r.

- informacji z dnia 7 września 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc wrzesień 2018 r. w wysokości 42.431,70 zł. Przelewu dokonano w dniu 12 października 2018 r.
- informacji z dnia 9 października 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc październik 2018 r. w wysokości 44.145,94 zł. Przelewu dokonano w dniu 8 listopada 2018 r.
- informacji z dnia 8 listopada 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc listopad 2018 r. w wysokości 53.211,53 zł oraz wyrównanie w wysokości 3.057,30 zł. Przelewu na kwotę 56.268,83 zł dokonano w dniu 11 grudnia 2018 r.
- informacji z dnia 6 grudnia 2018 r.- zapotrzebowanie na miesiąc grudzień 2018 r. w wysokości 63.891,75 zł. Przelewu dokonano w dniu 20 grudnia 2018 r.

W związku z nieterminowym przekazaniem dotacji Gmina Brenna nie zapłaciła odsetek.

Ponadto, w styczniu 2018 r. nieprawidłowo wyliczono kwotę dotacji na dzieci objęte wczesnym wspomaganiem rozwoju (w tym 1 wychowanek objęty tylko pomocą w przedszkolu „ToTu” – 406,72 zł), tj. podano liczbę dzieci 11, natomiast do obliczenia przyjęto 12, co spowodowało udzielenie dotacji o 406,72 zł wyższej. Powyższa nadpłata została rozliczona w złożonym rozliczeniu udzielonej dotacji.

Zgodnie z wyjaśnieniami, nieterminowe opłacenie ww. zobowiązań związane było z brakiem środków finansowych.

W trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej również stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieterminowego regulowania zobowiązań, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/29/4/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Brenna odpowiedzialność ponosił p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brennej, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wniosek nr 8

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Gminy Brenna, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie ksiąg rachunkowych:

- *Do dnia zakończenia kontroli, zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych budżetu Gminy Brenna wartości zobowiązań z tytułu zwrotu dotacji otrzymanych w 2019 r. z budżetu państwa w kwocie 259.983,70 zł. Powyższe stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 359 z późn. zm.), w myśl których księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Zgodnie ze wskazanymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, ponadto księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Z kolei na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli*

pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, dokonanie rozliczeń finansowych.

Zgodnie z danymi wynikającymi z kwartalnego sprawozdania Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami okres sprawozdawczy za IV kwartał 2019 r., sporządzonego na podstawie m. in. sprawozdania jednostkowego sporządzonego za IV kwartał 2019 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brennej, dotacja otrzymana na dzień 31 grudnia 2019 r. w dziale 855, rozdziale 85501, wynosiła 10.938.796,00 zł, zaś wydatki wykonane na ten dzień w powyższym rozdziale wyniosły 10.678.812,30 zł. Wysokość nadmiernie pobranej dotacji wyniosła 259.983,70 zł.

Do dnia zakończenia kontroli nie zwrócono dotacji w dziale 855, rozdziale 85501, paragrafie 2060, na kwotę 259.983,70 zł, co było niezgodne z art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, dotacje z budżetu państwa pobrane w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności o nadmiernym pobraniu.

Natomiast do dnia 8 czerwca 2020 r. nie dokonano zwrotu nadmiernie pobranej dotacji w wysokości 82.090,00 zł. Dotacja w dziale 855, rozdziale 85502, paragrafie 2010, na 2019 r. wyniosła 3.593.789,72 zł, zaś wydatki na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 3.511.699,72 zł.

Dotacje dotyczyły realizacji zadań w zakresie wypłaty świadczeń rodzinnych i wychowawczych.

W trakcie kontroli w czerwcu 2020 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Brenna zobowiązanie w wysokości 82.090,00 zł oraz dokonano zapłaty ww. kwoty na rachunek Wojewody Śląskiego w dniu 9 czerwca 2020 r. (na podstawie pisma z dnia 2 czerwca 2020 r. - PSV.3122.23.2020, ŚUW Wydz. Polityki Społecznej) wraz z odsetkami w wysokości 2.339,00 zł.

W związku z brakiem ewidencji powyższych zdarzeń w księgach rachunkowych budżetu Gminy Brenna, dotacje te nie były uwzględnione w sumie aktywów i pasywów bilansu z wykonania budżetu Gminy Brenna sporządzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku ani w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na I kw. 2020 r.

Z kolei dopiero w dniu 14 marca 2019 r. dokonano zwrotu niewykorzystanych dotacji w działach, rozdziałach i paragrafach:

- 852, 85213, 2010 – 1.101,85 zł,*
- 852,85219, 2010 – 0,62 zł,*
- 855,85501,2060 – 161.711,05 zł,*
- 855,85502,2010 – 44.187,25 zł*
- 855,85503,2010 – 782,81 zł,*
- 855,85504, 2010 – 15.580,00 zł*

otrzymanych na realizację zadań zleconych i powierzonych na 2018 r. oraz niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 223.363,58 zł. Zwrotu dokonano na podstawie pisma Wydziału Finansów i Budżetu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego FBIIa.3122.19.2019 z dnia 14 marca 2019 r. Zapłacone odsetki od nieterminowego zwrotu dotacji wynosiły 2.056,18 zł.

Zobowiązanie z tytułu otrzymanych a niezwróconych dotacji do dnia 31 grudnia 2018 r. nie było ujęte w księgach rachunkowych budżetu Gminy, tym samym nie zostały ujęte w bilansie z wykonania budżetu za 2018 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez p. Joannę Macura – Skarbnika Gminy Brenna, środki pochodzące z dotacji za lata 2018 i 2019 winny znajdować się na rachunku bankowym budżetu, na którym lokowane są środki w formie lokat over night. Jednakże w związku z trudną sytuacją finansową, środki te zostały przeznaczone na pokrycie wydatków, wyliczenie odsetek związanych z ich lokowaniem jest niemożliwe. Gmina nie osiągnęła korzyści z tego tytułu.

Osobą odpowiedzialną za ujęcie w księgach zobowiązań z tytułu niewykorzystanych dotacji był Inspektor w Referacie Finansów i Budżetu. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 9

Wprowadzić do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Brenna zobowiązanie w wysokości 259.983,70 zł, stanowiące dotację podlegającą zwrotowi do Wojewody Śląskiego oraz zapewnić prawidłowe wykazywanie w księgach rachunkowych budżetu wartości niewykorzystanych dotacji na realizację zadań zleconych, stosownie do wymogów art. 20 ust. 1 art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 359 z późn. zm.), mając na uwadze art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2020 (do 28 maja) nieprawidłowo ujmowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Brenna rozliczenia z tytułu podatku VAT od inwestycji, niezgodnie z treścią ekonomiczną zdarzeń z tym związanych, skutkiem czego salda wynikające z ksiąg rachunkowych w tym zakresie nie odzwierciedlały stanu faktycznego. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.*

Rozliczenia z tytułu VAT w Urzędzie Gminy Brenna ujmowano w dwóch oddziałach:

- *w oddziale 01 na stronie WN konta 225-01-02 księgowano podatek naliczony Vat wynikający z deklaracji Vat-7 sporządzanej przez Urząd Gminy w korespondencji z kontem 280-07,*
- *w oddziale 02 - na stronie WN konta 225-01-02 księgowano podatek naliczony Vat wynikający z faktur dotyczących inwestycji w korespondencji z kontem 201 „Rozrachunki z kontrahentami” wg analityki.*

W związku z takim działaniem dokonywano podwójnej ewidencji kwot podatku VAT naliczonego od inwestycji w księgach Urzędu Gminy.

Na kontach 225-01-02 oraz 280-07 nie dokonywano dalszych księgowania, w celu rozliczenia sald skumulowanego podatku VAT naliczonego do odliczenia od inwestycji, pomimo że podatek VAT był systematycznie rozliczany w kolejnych okresach sprawozdawczych. Konto 225-01-02 po stronie WN oraz konto 280-07, które wykazywało obroty tylko po stronie MA, zamknęły się

saldem: 691.199,71 zł na dzień 31 grudnia 2018 r., na kwotę 2.933.463,44 zł na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na kwotę 3.060.205,16 zł na dzień 31 marca 2020 r.

Przyczyną powyższego było nieprawidłowe ustalenie zasad działania konta 280-07. W polityce rachunkowości przyjętej zarządzeniem Nr 222/2012 Wójta Gminy Brenna z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zmian wprowadzonych zarządzeniem Nr 267/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. (obowiązującymi od 1 stycznia 2018 r.) ustalono, że konto służyło do rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi z tytułu podatku VAT, konto mogło wykazywać saldo MA, oznaczające stan niewyjaśnionych wpłat.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, podwójne księgowanie podatku naliczonego na kontach „225-01-02” i „280-07” było błędne.

W trakcie kontroli dowodem PK nr 0000000181 z dnia 29 maja 2020 r. dokonano rozliczenia sald kont 280-07 i 225-01-02.

Zadania w zakresie organizacji rachunkowości jednostki i przygotowanie projektu polityki należały do p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Księgowani na kontach „225-01-02” i „280-07” w zakresie operacji dotyczących podatku VAT dokonywali pracownicy Referatu Finansów i Budżetu. Nadzór w tym zakresie pełniła p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 10

Dokonać zmian w polityce rachunkowości jednostki w zakresie rozliczeń z tytułu podatku VAT celem prawidłowego odzwierciedlenia stanu faktycznego w księgach rachunkowych, zgodnie z wymogami art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), mając na uwadze art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 10 ust. 2 tej ustawy oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 896 z późn. zm.).

- W latach od 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo klasyfikowano wydatki budżetowe związane z obsługą administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, z naruszeniem postanowień § 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.). W myśl § 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia, ustala się klasyfikację wydatków publicznych, według działów i rozdziałów, zgodnie z załącznikami nr 1 i 2 do rozporządzenia. Stosownie do zapisów art. 6r ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.).

Wydatki na obsługę administracyjną systemu gospodarowania odpadami zaplanowane zostały w dziale 750 – „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 – „Urzędy gmin”, podczas gdy zgodnie z ww. przepisami, wydatki te powinny zostać zaplanowane w dziale 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”.

Opracowanie projektu budżetu Gminy Brenna oraz sprawowanie nadzoru nad jego realizacją należało do obowiązków p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Wniosek nr 11

Klasyfikować wydatki związane z obsługą administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi stosownie do zasad klasyfikacji wydatków, określonych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), w związku z art. 6r ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439).

W zakresie sprawozdawczości finansowej i budżetowej:

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Brenna wg stanu na 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2019 r. sporządzonych na podstawie ksiąg rachunkowych budżetu nieprawidłowo wykazano wartości zobowiązań finansowych krótkoterminowych i długoterminowych. Było to niezgodne z art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), gdyż zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeśli m.in. zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych. Ponadto, na podstawie § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), określającego wzór bilansu jednostki samorządu terytorialnego, należało wykazać zobowiązania długo i krótkoterminowe zgodnie z ich charakterem.*

Prawidłowe kwoty zobowiązań finansowych krótkoterminowych i długoterminowych w bilansie z wykonania budżetu powinny przedstawiać się następująco:

- *na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania długoterminowe były większe o kwotę 5.525.149,77 zł i powinny wynosić 16.202.977,97 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe powinny wynosić 10.442.977,97 zł,*
- *na dzień 31 grudnia 2019 r. zobowiązania długoterminowe były większe o kwotę 5.693.026,72 zł i powinny wynosić 21.873.493,38 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe powinny wynosić 12.309.524,52 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, na dzień 31 grudnia 2018 r. do pozycji zobowiązań długoterminowych błędnie zaliczono przypisane odsetki wyliczone na rok 2019 w kwocie: 525.149,77 zł oraz kredyt krótkoterminowy w kwocie: 5.000.000,00 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. do pozycji zobowiązań długoterminowych błędnie zaliczono przypisane odsetki wyliczone na rok 2020 w kwocie 693.026,72 zł oraz kredyt krótkoterminowy w kwocie 5.000.000,00 zł.

Przyczyną powyższego był brak prowadzenia ewidencji księgowej analitycznej według terminów zobowiązań finansowych. Obowiązująca polityka rachunkowości nie zawierała rozwiązań w tym zakresie.

Nieprawidłowość w tym zakresie stwierdzona została także podczas poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/29/4/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.

Powyższe bilanse z wykonania budżetu Gminy Brenna sporządziła p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna, a podpisane zostały przez p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna oraz p. Joannę Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Wniosek nr 12

Uzupełnić politykę rachunkowości jednostki o sposób prowadzenia ewidencji analitycznej w zakresie zobowiązań finansowych w podziale na krótko i długoterminowe oraz zaprowadzić ewidencję w tym zakresie w księgach rachunkowych budżetu Gminy Brenna, celem prawidłowego sporządzania bilansu z wykonania budżetu Gminy Brenna, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), a ponadto § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342).

- *W latach 2018 - 2020 (do kwietnia), nieprawidłowo sporządzono kwartalne sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia za lata 2017 - 2019 oraz od 1 stycznia do 31 marca 2020 r., co polegało na nieujęciu wszystkich przychodów i rozchodów wynikających z ksiąg rachunkowych, podlegających wykazaniu w tych sprawozdaniach.*

Naruszono tym § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn.zm.) oraz § 13 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia, a następnie § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz.109 z późn.zm.) oraz § 12 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.

Zgodnie z powyższymi przepisami, dane w sprawozdaniach wykazuje się w zakresie wykonania narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego lub w przypadkach określonych w sprawozdaniach, według stanu na określony dzień. Ponadto, w zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-NDS dane dotyczące rozchodów jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania powinny być zgodne z wykonanymi rozchodami, wynikającymi z urzędzeń księgowych za dany okres sprawozdawczy.

W poszczególnych latach 2017 - 2019 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia oraz od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. w sprawozdaniach Rb-NDS nie wykazywano wszystkich wartości wykonanych przychodów i rozchodów z tytułu kredytów krótkoterminowych, które w wyniku niespłacenia w terminie przekształciły się w zobowiązania długoterminowe.

Różnice pomiędzy wykonaniem kasowym oraz wynikającym z ksiąg rachunkowych a przychodami wykazanymi w pozycji D.11 – „Kredyty, pożyczki” w sprawozdaniu Rb-NDS za poszczególne lata wynosiły:

- *na dzień 31 grudnia 2016 r. kwota przychodów wykazana w Rb-NDS wynosiła 2.505.807,31 zł, a zgodnie z ewidencją księgową powinna wynosić 10.441.082,52 zł. Różnica wynosiła 7.935.275,21 zł., na którą składały się:*
  - *5.000.000,00 zł z tytułu kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr 515924/04/JST/2016 z dnia 5 stycznia 2016 r. i niespłaconego do końca roku;*
  - *1.817.907,41 zł, co dotyczyło pożyczki na kwotę 1.700.000,00 zł zaciągniętej na podstawie umów nr 19/2016/MFiZ/ZD z dnia 30 czerwca 2016 r. oraz pożyczki na kwotę 410.000,00 zł zaciągniętej na podstawie umowy udzielonych przez Fundusz Muncypalny, które po restrukturyzacji i objęciu przez Magellan S.A. wynosiły łącznie 2.165.512,47 zł,*
  - *1.117.367,80 zł, zgodnie z wyjaśnieniami – kwota wykazana pomyłkowo.*
- *na dzień 31 grudnia 2017 r. kwota przychodów wykazana w Rb-NDS wynosiła 4.780.089,92 zł, a zgodnie z ewidencją księgową powinna wynosić 9.483.457,23 zł, różnica w wysokości 4.703.367,31 zł dotyczyła nieujętego w przychodach kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr 23012-30001-10-11-10-1/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r. w wysokości 5.000.000,00 zł (kredyt krótkoterminowy, niespłacony do końca roku);*
- *na dzień 31 grudnia 2018 r. kwota przychodów wykazana w Rb-NDS wynosiła 6.413.888,37 zł, a zgodnie z ewidencją księgową powinna wynosić 11.413.888,37 zł, różnica w wysokości 5.000.000,00 zł dotyczyła nieujętego w przychodach kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr B/4/Budż/2017 z dnia 23 stycznia 2018 r. w wysokości 5.000.000,00 zł, (kredyt krótkoterminowy, niespłacony do końca roku);*
- *na dzień 31 grudnia 2019 r. kwota przychodów wykazana w Rb-NDS wynosiła 9.204.605,54 zł, a zgodnie z ewidencją księgową powinna wynosić 14.204.605,54 zł, różnica w wysokości 5.000.000,00 zł dotyczyła nieujętego w przychodach kredytu zaciągniętego na podstawie umowy 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 r. w wysokości 5.000.000,00 zł. (kredyt krótkoterminowy, niespłacony do końca roku);*

W zakresie rozchodów w poszczególnych latach w sprawozdaniu Rb-NDS nieprawidłowo wykazano wykonane rozchody, zaniżając ich wartość w pozycji D.21 – „Spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych”, co dotyczyło:

- *na dzień 31 grudnia 2016 r. ze sprawozdania wynikała kwota 2.846.329,57 zł, natomiast wg ewidencji księgowej powinna to być kwota 11.558.700,93 zł, nie wykazano rozchodów wykonanych na kwotę 8.712.371,36 zł, na którą składały się spłata kredytu krótkoterminowego w wysokości 5.000.000,00 zł zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 27 stycznia 2015 r. i spłaty kredytu krótkoterminowego w wysokości 1.432.927,84 zł, na podstawie umowy nr S2073/KO/2015 z dnia 15.10.2015 roku oraz kwoty pożyczki w wysokości 1.093.537,67 zł zaciągniętej na podstawie umowy nr 250/11/202/GW/zw/P z 28 września 2011 r., a także pomyłki w kwocie rozchodów w wysokości 1.185.905,85 zł,*

- na dzień 31 grudnia 2017 r. ze sprawozdania wynikała kwota 1.664.089,15 zł, natomiast wg ewidencji księgowej powinna to być kwota 7.148.830,65 zł, nie wykazano rozchodów wykonanych na kwotę 5.484.741,50 zł na którą składały się spłata kredytu krótkoterminowego w wysokości 5.000.000,00 zł zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 5 stycznia 2016 r. oraz spłata pożyczki krótkoterminowej w wysokości 484.741,50 zł, zaciągniętej na podstawie umowy z dnia 26 lipca 2016 r. (które przekształciły się w zobowiązania długoterminowe),
- na dzień 31 grudnia 2018 r. ze sprawozdania wynikała kwota 3.304.618,29 zł, natomiast wg ewidencji księgowej powinna to być kwota 8.305.206,65 zł, powstała różnica w wysokości 5.000.588,36 zł z tytułu spłaty kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr 23012-30001-10-11-10-1/2017 z dnia 17 stycznia 2017 roku (który przekształcił się w zobowiązanie długoterminowe) oraz pomyłkowo wykazanej kwoty 588,36 zł;
- na dzień 31 grudnia 2019 r. ze sprawozdania wynikała kwota 2.935.405,00 zł, natomiast wg ewidencji księgowej powinna to być kwota 7.935.405,00 zł, powstała różnica w wysokości 5.000.000,00 zł dotyczyła nie wykazanych rozchodów wykonanych na kwotę 5.000.000,00 zł zaciągniętego na podstawie umowy nr B/4/Budż/2017 z dnia 23 stycznia 2018 r. (który przekształcił się w zobowiązanie długoterminowe);
- na dzień 31 marca 2020 r. ze sprawozdania wynikała kwota 1.880.694,36 zł, natomiast wg ewidencji księgowej powinna to być kwota 6.880.694,28 zł, powstała różnica dotyczyła nie wykazania rozchodu w wysokości 4.999.999,92 zł z tytułu kredytu zaciągniętego na podstawie umowy nr 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 r. (który przekształcił się w kredyt długoterminowy).

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, różnice w danych wynikających z ewidencji księgowej w zakresie rozchodów konta „134” i „260” a sprawozdaniem Rb NDS za poszczególne lata wynikały z tego, iż w sprawozdaniach Rb-NDS wykazywane były wyłącznie umowy na zobowiązania długoterminowe według pierwotnego terminu zapadalności oraz pomyłek, których pracownicy nie byli w stanie wyjaśnić. Przyjęto, że zobowiązania z tytułu niespłaconych do końca roku kredytów należy zaklasyfikować według pierwotnego terminu zapadalności jako zobowiązania krótkoterminowe.

Zadania w zakresie przygotowania i ujęcia danych w sprawozdaniach należały do p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Sprawozdania Rb-NDS za lata 2016, 2018 oraz 2019 podpisali: p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna oraz p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna, sprawozdanie Rb-NDS za 2017 r. podpisali p. Krzysztof Majeran – Zastępca Wójta Gminy Brenna oraz p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowania danych dotyczących wykonanych przychodów oraz rozchodów do ujęcia w sprawozdaniach Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564) oraz § 12 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- *W sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2019 r. nieprawidłowo ujęto w zobowiązaniach długoterminowych zamiast w zobowiązaniach krótkoterminowych wartość przeterminowanego kredytu krótkoterminowego w wysokości 5.000.000,00 zł, co było niezgodne z § 1 ust. 3 i 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).*

W myśl przywołanych przepisów, w sprawozdaniu Rb-Z, w pozycjach odnoszących się do zobowiązań według tytułów dłużnych, wykazuje się kwoty zadłużenia ogółem, w tym zobowiązania długoterminowe, przy czym przez pojęcie „zobowiązania długoterminowe” rozumie się zadłużenie, którego pierwotny termin spłaty czy też wykupu jest dłuższy niż rok. Przez pierwotny termin zapadalności należy rozumieć termin wynikający z umowy, do końca którego dłużnik zobowiązał się spłacić dane zobowiązanie, niezależnie od harmonogramu spłat. Według pierwotnego terminu zapadalności klasyfikuje się zobowiązania na podstawie terminu ostatecznej spłaty względem terminu powstania zobowiązania. Jeżeli zobowiązanie jest spłacane w ratach, do ustalenia zapadalności jest brana pod uwagę data spłaty ostatniej raty.

Powyższe dotyczyło kredytu krótkoterminowego zaciągniętego na podstawie umowy nr 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 r., udzielonego w kwocie 5.000.000,00 zł. Zgodnie z § 7 pkt 2 umowy, ostateczny termin spłaty terminem spłaty kapitału oraz odsetek i innych należności minął 31 grudnia 2019 r. Prowizja od kredytu nie została pobrana przez Bank.

Na dzień 1 stycznia 2020 r. Gmina Brenna posiadała zobowiązanie z tytułu kredytu (kapitału) w wysokości 5.000.000,00 zł oraz należnych odsetek, które za wynosiły 14% w skali roku za zobowiązania przeterminowane.

Na podstawie § 9 pkt 1 ww. umowy, niespłaconą w terminie kwotę kredytu, bank w dniu następnym po wyznaczonym w umowie terminie spłaty, przeniósł na rachunek zadłużenia przeterminowanego.

Spłaty kredytu dokonano po terminie wynikającym z umowy, tj. dopiero 26 lutego 2020 r. (na wyciągu bankowym podano numer umowy 300054-30000114110-2 oraz pokryto odsetki w kwotach 41,99 zł w dniu 27 lutego 2020 r. oraz 109.465,06 zł w dniu 28 lutego 2020 r.).

Zadania w zakresie przygotowania danych o zobowiązaniach do ujęcia w sprawozdaniu Rb-Z należały do p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna, sprawozdanie podpisali: p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna oraz p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowania danych o zobowiązaniach do ujęcia w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, zgodnie z pierwotnym terminem zapadalności wynikającym z umowy, stosownie do § 1 ust. 3 i 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

- W rocznym sprawozdaniu Rb-UZ uzupełniającym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych, sporządzonym na koniec 2019 r., nieprawidłowo wykazano wartość kredytów i pożyczek wg pierwotnego terminu zapadalności oraz pozostałego terminu zapadalności, co było niezgodne z § 21 ust. 1 i ust. 3 pkt 2, 3, 4 oraz § 22 ust. 1 i ust. 3 pkt 2, 3, 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

Zgodnie z powyższymi przepisami, w zestawieniu C3. Kredyty i pożyczki według pierwotnego terminu zapadalności - stan na koniec okresu sprawozdawczego, należało zaprezentować wartość nominalną zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów lub pożyczek ze względu na pierwotny termin zapadalności, natomiast w zestawieniu C4. Kredyty i pożyczki według pozostałego terminu zapadalności - stan na koniec okresu sprawozdawczego, należy zaprezentować wartość nominalną zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek ze względu na pozostały termin zapadalności wg kryteriów:

- w kolumnie 3 - (0,1> - wartość nominalną zaciągniętych kredytów i pożyczek, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, których pierwotny termin zapadalności jest równy rokowi bądź krótszy od jednego roku;
- w kolumnie 4 - (1,5> - wartość nominalną zaciągniętych kredytów i pożyczek, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, których pierwotny termin zapadalności jest dłuższy niż rok, ale nie dłuższy niż pięć lat;
- w kolumnie 5 - powyżej 5 - wartość nominalną zaciągniętych kredytów i pożyczek, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, których pierwotny termin zapadalności jest dłuższy niż pięć lat.

Zgodnie z § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Różnice pomiędzy danymi wynikającymi z umów kredytów i pożyczek, a danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-UZ wg stanu na koniec 2019 r. wynosiły:

- w części C3:

Kolumna 3 wiersz 1.7 winno być: 5.000.000,00 zł, było 0,00 zł,

Kolumna 4 wiersz 1.4 winno być: 809.500,80 zł, było 806.500,80 zł,

Kolumna 5 wiersz 1.4 winno być: 8.037.678,46 zł, było 8.040.678,46 zł,

Kolumna 5 wiersz 1.7 winno być: 17.142.815,00 zł, było 22.142.815,00 zł.

Różnica w wysokości 5.000.000,00 zł w kolumnie 3 i 5 w wierszu 1.7 wynikała z nieprawidłowego ujęcia kredytu krótkoterminowego, którego zapadalność następowała do 31 grudnia 2019 r., zgodnie z umową 300054-30000114110-2 z dnia 8 stycznia 2019 r.

Różnica w wysokości 3.000,00 zł w kolumnie 4 i 5 w wierszu 1.4 dotyczyła nieprawidłowego ujęcia pożyczki, której spłata nastąpiła w 2020 r., zaciągniętej na podstawie umowy nr 190/2016/202/GW/zw/P z dnia 13 października 2016 r. na kwotę 29.520,20 zł z terminem spłaty do 15 stycznia 2020 r.

- w części C 4:

Kolumna 3 wiersz 1.4 winno być: 218.001,74 zł, było 1.030.500,80 zł,

Kolumna 3 wiersz 1.7 winno być: 9.286.000,00 zł, było 3.881.032,04 zł,

Kolumna 4 wiersz 1.4 winno być: 5.996.183,80 zł, było 3.304.564,19 zł,

Kolumna 4 wiersz 1.7 winno być: 10.728.815,00 zł, było 8.580.664,87 zł,

Kolumna 5 wiersz 1.4 winno być: 2.632.993,64 zł, było 4.512.114,27 zł,

Kolumna 5 wiersz 1.7 winno być: 3.528.000,00 zł, było 8.580.664,87 zł

Różnice w części C4 w poz. 1.4 dotyczyły umowy pożyczki nr 83/2019/2020 z dnia 12 lipca 2019 r., w sprawozdaniu uwzględniono wartość pożyczki przekazanej kasowo przez WFOŚiGW w Katowicach na dzień 31 grudnia 2019 r. W ww. umowie pożyczki wartość zobowiązania łącznie wynosiła: 3.895.200,00 zł, z czego transze przekazane w roku 2019 wyniosły: 345.800,00 zł, zaś transze podlegające wypłacie w roku 2020 to kwota 3.549.400,00 zł. Pracownicy Urzędu Gminy Brenna nie wyjaśnili, z jakich umów kredytów wynikały różnice w wierszach 1.7.

Sprawozdanie sporządziła p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna, a podpisali: p. Joannę Macura – Skarbnika Gminy Brenna i p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowania danych dotyczących kredytów i pożyczek ze względu na pierwotny termin zapadalności w Rb-UZ rocznym sprawozdaniu uzupełniającym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 21 ust. 1 i ust. 3 pkt 2, 3, 4 oraz § 22 ust. 1 i ust. 3 pkt 2, 3, 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) w związku z § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

– Nieprawidłowo sporządzono sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału za lata 2018 - 2019 jednostki budżetowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, w wierszu A.N3.2 – depozyty na żądanie, poprzez wykazanie:

- środków pieniężnych z tytułu subwencji oświatowej, która wpłynęła w grudniu danego roku z przeznaczeniem na styczeń roku następnego, kolejno w kwotach 880.968,00 zł oraz 840.969,00 zł,
- środków pieniężnych z tytułu dotacji niewykorzystanych na dzień 31 grudnia danego roku, podlegających zwrotowi w styczniu roku następnego, kolejno w kwotach 232.682.82 zł i 381.088,63 zł,

oraz nie wykazanie:

- udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych (PIT, CIT) przekazanych w styczniu danego roku za grudzień poprzedniego roku, kolejno w kwotach 284.948,24 zł i 283.810,72 zł,
- dochodów j.s.t. pobieranych przez Urzędy Skarbowe przekazanych w styczniu danego roku za grudzień poprzedniego roku, kolejno w kwotach 7.304,24 zł i 2.153,72 zł.

Powyższe dane wynikały z ewidencji księgowej do kont 133, 224, 909, jak i potwierdzeń sald na rachunkach bankowych wg stanu na koniec każdego roku lat 2018 - 2019.

W wyniku powyższego, w sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału lat 2018 - 2019 jednostki budżetowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, w wierszu A.N3.2 depozyty na żądanie, wykazano:

- w 2018 r. - kwotę 134.600,28 zł, zamiast kwoty 0,00 zł, różnica 134.600,28 zł,
- w 2019 r. - kwotę 91.470,71 zł, zamiast kwoty 14.187,50 zł, różnica 77,283.21 zł.

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), w sprawozdaniu Rb-N w układzie przedmiotowym prezentowane są należności wynikające z następujących tytułów: depozyty - rozumiane jako wartość należności wynikających ze złożonych depozytów. Do depozytów zalicza się przede wszystkim depozyty złożone w banku. W kategorii depozyty jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji. Takie środki wykazuje jednostka, której zostały one zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone przez nią do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału. Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszelego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego. Takie środki jako depozyt wykazuje jednostka, która przekazała te środki np. na wynagrodzenia dla pracowników innej jednostki ponoszone w następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I kwartale roku budżetowego.

W myśl § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, o której mowa powyżej, w części A Należności oraz wybrane aktywa finansowe sprawozdania Rb-N wykazuje się: w wierszu N3.2 - wartość depozytów na żądanie, tj. przede wszystkim środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, które w każdej chwili mogą być zamienione na gotówkę w całości lub w części bez znaczących ograniczeń; głównie dotyczy to sald na rachunku bieżącym jednostki. W tej kategorii mieszczą się również wszelkie depozyty, złożone przez jednostkę, której dotyczy sprawozdanie, w postaci np. kaucji, bez wskazanego terminu zwrotu.

Stosownie do § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ww. Instrukcji.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie danych w powyższym zakresie do ujęcia w sprawozdaniu Rb-N była p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Sprawozdania Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2018 r. i 2019 r. podpisali: p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna oraz p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowania danych dotyczących depozytów do sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, stosownie do zasad określonych w § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2016 - 2020 do dnia kontroli, zaniechano dokonania prawidłowych czynności sprawdzających celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości danych o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano ich do złożenia korekt deklaracji podatkowych oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia.*

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- *dwóch podatników będących osobami prawnymi oraz jednej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, którzy posiadali budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nie deklarowali ich do opodatkowania. Dane o ww. budowlach wynikały z ogólnodostępnych stron internetowych. I tak:*

- podatnik o numerze karty kontowej 1/152 (osoba prawna) – w latach 2018 - 2020 deklarował grunty, w tym zajęte pod działalność gospodarczą, budynki mieszkalne oraz budowle. Podatnik prowadził działalność wypoczynkowo-gastronomiczną. Z danych dostępnych stronach internetowych wynikało, że na działkach 1212/34 i 1212/35 znajdowały się budowle. Podatnik deklarował budowle o wartości 15.000 zł tylko na działce nr 1212/35.

W trakcie kontroli, na wezwanie organu podatkowego, podatnik przedłożył ewidencję środków trwałych, z której nie wynikały żadne budowle.

Pracownicy Urzędu Gminy w Brennej wyjaśnili, że na dzień kontroli organ podatkowy nie wezwał Strony do wyjaśnień dotyczących wartości budowli wykazanych w złożonych deklaracjach oraz że zamierza przeprowadzić wizję lokalną aby ocenić stan faktyczny.

- podatnik o numerze karty kontowej 2/3620 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) deklarował do opodatkowania budowle o wartości 10.000 zł. Natomiast z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach należących do podatnika znajduje się parking utwardzony kostką o orientacyjnej powierzchni 2.358 m², na którym widoczne było kilkanaście samochodów dostawczych.

W toku było postępowanie wyjaśniające, na wezwanie organu podatkowego w sprawie złożenia wyjaśnień podatnik przedłożył organowi podatkowemu kserokopię pisma, złożonego do Starostwa Powiatowego w Cieszynie Wydział Ewidencji Gruntów i Budynków, dotyczące

dokonania korekty w dotychczasowych zapisach. Z pisma wynikało, że podatnik nie prowadzi na ww. działkach działalności gospodarczej.

W związku ze złożonymi uwagami przez Stronę, organ podatkowy oczekiwał na złożenie odpowiednich informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych do rozpatrzenia uwag przez Ewidencję Gruntów i Budynków.

- podatnik o numerze karty kontowej 1/75 (osoba prawna) za lata 2016 - 2020 deklaruje powierzchnie gruntów oraz budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a także budowle o wartości 70.000,00 zł. Organ podatkowy był w posiadaniu sprawozdań finansowych podatnika za lata 2016 - 2019 w związku ze składanymi przez niego wnioskami o zwolnienie i odroczenie terminów zapłat rat na podatek od nieruchomości w latach 2016 - 2020. Ze sprawozdań finansowych wynikało, że wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej wynosiła netto:

- na dzień 31 grudnia 2016 r. – 22.609.340,72 (w tym brutto 29.450.481,99 zł, umorzenie 6.841.141,27 zł) – sprawozdanie finansowe załączono do decyzji z dnia 13 lutego 2018 r.,

- na dzień 31 grudnia 2017 r. – 21.741.384,57 zł (w tym brutto 30.177.418,25 zł umorzenie 8.436.033,68 zł) sprawozdanie finansowe załączono do decyzji z dnia 25 lutego 2019 r.,

- na dzień 31 grudnia 2018 r. – 20.595.411,77 zł (brak dokumentów potwierdzającego wartość brutto oraz wysokość umorzenia na 31 grudnia 2020 r.) sprawozdanie finansowe załączono do decyzji z dnia 25 lutego 2019 r.,

- na dzień 31 grudnia 2019 r. – 18.951.366,32 zł (brak dokumentów potwierdzającego wartość brutto oraz wysokość umorzenia na 31 grudnia 2020 r.) sprawozdanie finansowe załączono do postanowienia z dnia 7 maja 2020 r.

W trakcie kontroli, na wezwanie organu podatkowego, podatnik złożył korekty deklaracji w zakresie budowli w wyniku, których dodatkowe przypisy wyniosły 54.097,00 zł. Do dnia zakończenia kontroli podatnik dokonał wpłat na kwotę 68.772,00 zł należności głównej wraz z odsetkami.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych.

Ponadto, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, podstawę opodatkowania stanowi dla budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, o której mowa w przepisach o podatkach dochodowych, ustalona na dzień 1 stycznia roku podatkowego, stanowiąca podstawę obliczania amortyzacji w tym roku, niepomniejszona o odpisy amortyzacyjne, a w przypadku budowli całkowicie zamortyzowanych - ich wartość z dnia 1 stycznia roku, w którym dokonano ostatniego odpisu amortyzacyjnego.

- najemców lokali użytkowych w budynku komunalnym, którzy nie zadeklarowali do opodatkowania gruntu, na którym posadowiony był budynek.

W myśl z art. 3 ust. 1 ppkt 4 lit. a, podatnikami podatku od nieruchomości są m.in. posiadacze nieruchomości lub ich części stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 5 ww. ustawy, jeżeli wyodrębniono własność lokali, obowiązek podatkowy w zakresie podatku od nieruchomości od gruntu oraz od części budynku stanowiących nieruchomość wspólną w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2019 r. poz. 737) ciąży na właścicielach w zakresie odpowiadającym ich udziałowi w nieruchomości wspólnej.

Z kolei zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Liczba najemców, którzy nie deklarowali powierzchni gruntów w latach 2016 - 2020 latach wynosiła:

- w 2016 roku – 6 najemców;*
- w 2017 roku do 4 października 6 najemców, od 5 października 5 najemców;*
- w 2018 roku – 5 najemców;*
- w 2019 roku – 5 najemców;*
- w 2020 rok – 5 najemców.*

Umowy zawierały wyłącznie powierzchnię wynajmowanego lokalu, bez podania powierzchni gruntów, która by przypadła poszczególnym najemcom.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Branna, że grunt stanowiący działkę nr 15/14 nie został opodatkowany, gdyż nie był ujęty w umowach najmu poszczególnych lokali.

Zadania w zakresie realizacji umów najmu należały do pracowników Wydziału Inwestycji i Infrastruktury, nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Weryfikacji deklaracji na podatek od nieruchomości dokonali podinspektor, inspektor oraz Kierownik Referatu Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Joanna Macura – Skarbnik Gminy Brenna.

Wniosek nr 17

Zweryfikować prawidłowość sporządzonych deklaracji na podatek od nieruchomości na 5 lat wstecz w zakresie budowli deklarowanych przez podatników o numerach kart kontowych 1/152 i 2/3650 za lata 2015 - 2020, stosownie art. 3 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) oraz art. 272 pkt 3 art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.).

Wniosek nr 18

Rozważyć zmianę umów najmu lokali użytkowych w zakresie przedmiotu umowy z uwzględnieniem powierzchni gruntu związanej z tymi lokalami, celem prawidłowego opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntu znajdujący się pod budynkiem gminnym posadowionym na działce nr 15/14 w Górkach Wielkich, w którym mieszczą się ww. lokale użytkowe oddane w najem, mając na uwadze art. 3 ust. 1 ppkt 4 lit. a) i ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a ponadto art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 896 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki mieniem:

- *W 2017 r. sprzedano nieruchomość gminną położoną w miejscowości Brenna w trybie bezprzetargowym, o którym mowa w art. 37 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 1647 z późn. zm.), pomimo braku spełnienia przesłanki dotyczącej celu na jaki zbywana była nieruchomość. Zgodnie z ww. przepisem, nieruchomość może być zbyta bezprzetargowo na rzecz kościołów i związków wyznaniowych, mających uregulowane stosunki z państwem, na cele działalności sakralnej.*

Powyższe dotyczyło działki oznaczonej nr 2682/5 przeznaczonej na cmentarz oraz działki nr 2682/6 stanowiącej pas ochronny dla cmentarza, położonych w Bennej Sprzedaż nastąpiła na rzecz Parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Brennej, będącej osobą prawną Kościoła Katolickiego.

Zgodnie z art. 41 ust. 2 i 3 ustawy o stosunkach państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1169 z późn. zm.), inwestycją sakralną jest budowa, rozbudowa, odbudowa kościoła lub kaplicy, a także adaptacja innego budynku na cele sakralne, natomiast inne inwestycje kościelnych osób prawnych niebędące inwestycją sakralną, to inwestycje kościelne.

Sprzedaż ww. działek nie nastąpiła w celu prowadzenia przez nabywcę inwestycji sakralnej, gdyż nie była związana z budową/rozbudową/odbudową kościoła lub kaplicy, czy też adaptacją innego budynku na cele sakralne. Sprzedaż ta dokonana była w celu prowadzenia inwestycji kościelnej, gdyż zbywany grunt przeznaczony był na cmentarz i pas ochronny dla cmentarza.

Z powyższego wynika, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki do zastosowania bezprzetargowego trybu sprzedaży nieruchomości komunalnych, wymienione w art. 37 ust. 2 pkt 10 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, grunty stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, a przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego na inwestycje sakralne i kościelne oraz katolickie cmentarze wyznaniowe, będą podlegały sprzedaży kościelnym osobom prawnym na ich wniosek.

Umowę sprzedaży z dnia 18 maja 2017 r. zawarł p. Jerzy Pilch – Wójt Gminy Brenna.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji dotyczącej obrotu nieruchomościami należały do pracowników Wydziału Inwestycji i Infrastruktury, nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 19

Zapewnić prawidłowego przeprowadzenie procedury sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości komunalnych, z uwzględnieniem przesłanek wynikających z przepisu art. 37 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 896 z późn. zm.).

- *W latach 2017 i 2018 nie udokumentowano doręczenia powiadomienia nabywców działek nr 2440/1 oraz 3421/6 o terminie i miejscu podpisania umów sprzedaży, zawierających pouczenie o przepadku wadium na rzecz organizatora przetargu, jeśli nabywca odstąpi od*

zawarcia umowy, czym naruszono art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 65). Zgodnie powyższymi przepisami, organizator przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia, a wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, nabywców powiadomiono telefonicznie.

Ponadto, w ogłoszeniu o drugim przetargu na sprzedaż działki nr 3421/6 nie ujęto w informacji o pierwszym przetargu, który odbył się w dniu 18 maja 2018 r., co było niezgodne z art. 38 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, gdyż w ogłoszeniu o kolejnym przetargu podaje się również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, brak zamieszczenia w ogłoszeniu informacji o terminie przeprowadzenia poprzednich przetargów wynikał z przeoczenia pracownika odpowiedzialnego za przeprowadzenie procedury.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji przetargowej dotyczącej sprzedaży nieruchomości należały do Inspektora ds. gospodarki gruntami w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Wniosek nr 20

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie:

- powiadamiania nabywców nieruchomości od Gminy Brenna o terminie i miejscu zawarcia umowy sprzedaży, z uwzględnieniem obowiązku pouczenia nabywcy o przepadku wadium na rzecz organizatora przetargu, jeśli nabywca odstąpi od zawarcia umowy, zgodnie z wymogami art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65);
  - zamieszczania w ogłoszeniach o kolejnym przetargu na zbycie nieruchomości informacji o poprzednim przetargu, stosownie do wymogów art. 38 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 896 z późn. zm.).

W zakresie realizacji inwestycji i zamówień publicznych:

– W zakresie przeprowadzonego w 2018 r. postępowania w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Remont nawierzchni ulic Zimna Woda i Topolowa w Brennej” stwierdzono, że:

- udzielono zamówienia a następnie zrealizowano roboty budowlane częściowo na gruncie, do którego do dnia zakończenia kontroli Gmina Brenna nie uzyskała tytułu prawnego w zakresie niezbędnym do dysponowania majątkiem powstałym w wyniku tej inwestycji. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Ponadto, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), obowiązkiem

osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona. Powyższe dotyczyło działek o numerach 1252/6, 1282/27, stanowiących własność osób trzecich.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, prace dotyczyły wykonania zjazdów z ul. Topolowej w Brennej na przyległe nieruchomości. Koszt wykonanej nawierzchni zjazdu z remontowanej drogi na działce nr 1252/6 o powierzchni 3,38 m² wynosił 421,14 zł brutto, natomiast na działce nr 1282/27 o powierzchni 13 m² – 1.619,79 zł brutto. Całkowita wartość ww. robót wyniosła 2.040,93 zł brutto.

Zadania w zakresie realizacji inwestycji drogowych należały do Inspektora ds. dróg i mostów oraz byłego podinspektora ds. inwestycji w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

- nie dokonano zgłoszenia zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych w ul. Topolowej w Brennej do Starostwa Powiatowego w Cieszynie - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego. Powyższe było wymagane art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.), zgodnie z którym zgłoszenia zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych należy dokonać przed terminem zamierzonego rozpoczęcia robót budowlanych. Organ administracji architektoniczno-budowlanej, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, może, w drodze decyzji, wnieść sprzeciw. Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu w tym terminie.

Ponadto, zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

Na wykonanie ww. zadania poniesiono wydatki w kwocie 40.630,33 zł.

Ponadto, w złożonym w dniu 25 lipca 2017 r. w Starostwie Powiatowym w Cieszynie – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, zgłoszeniu zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych na działce nr 524, ul. Zimna Woda w Brennej, wpisano nieprawidłową nazwę ulicy, na której miały zostać wykonane roboty budowlane. Zamiast ul. Zimna Woda wpisano nazwę ul. Cisowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, uchwałą Nr XX/224/17 Rady Gminy w Brennej z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie nadania nazw ulic w rejonie ulicy Cisowa w Brennej dla części dotychczasowej ulicy Cisowa w Brennej zlokalizowanej na działce nr 524 nadano nową nazwę Zimna Woda. Powyższe wynikało z przeoczenia.

Zadania w zakresie realizacji inwestycji drogowych należały do Inspektora ds. dróg i mostów oraz byłego podinspektora ds. inwestycji w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

- w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:
  - ✓ sekcji 4 „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia” w:
    - pkt A. „Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia” w ppkt 1 „Kierownik zamawiającego” nie zaznaczono, że oprócz kierownika zamawiającego

czynności w postępowaniu na podstawie pełnomocnictwa nr 27/2018 wykonywał również p. Dariusz Jakubiec – Zastępca Wójta Gminy Brenna;

w ppkt 3 „Zespół, o którym mowa w art. 20a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych” – nie wykreślono. Zamawiający nie powołał zespołu do realizacji udzielonego zamówienia, o którym mowa w art. 20a ww. ustawy.

- pkt B. „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania”, ppkt 5 „Inne osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania – nie wykreślono. W postępowaniu nie uczestniczyły inne osoby.

✓ sekcji 12 „Zestawienie ofert” – w części II „Remont nawierzchni ulicy Topolowej w Brennej” błędnie podano nazwę i adres wykonawcy, który złożył ofertę nr 1. Wpisano: „DRO-MOST” Marek Kunz, ul. Górecka 56, 43-438 Brenna”, winno być: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „RADEX” Sp. z o.o., ul. Cegielniana 25, 43-300 Bielsko- Biala.

Obowiązek zamieszczenia ww. danych w protokole postępowania wynikał z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) oraz wzoru protokołu stanowiącego załącznik nr 1 do tego rozporządzenia, w związku z art. 96 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu Gminy w Brennej, w protokole nastąpiła oczywista omyłka pisarska.

Protokół został zatwierdzony w dniu 1 czerwca 2018 r. przez p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji przetargowej należały do Inspektora ds. zamówień publicznych w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

– W zakresie przeprowadzonego w 2019 r. postępowania w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Remonty cząstkowe dróg gminnych na terenie Gminy Brenna w 2019 roku” stwierdzono, że:

• w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:

✓ sekcji 4 „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia” w:

- pkt A. „Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia”, w ppkt 3 „Zespół, o którym mowa w art. 20a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych” – nie wykreślono. Zamawiający nie powołał zespołu do realizacji udzielonego zamówienia, o którym mowa w art. 20a ww. ustawy.

- w pkt B. „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania”, w ppkt 5 „Inne osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania – nie zostało wykreślone. Nie uczestniczyły inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu.

✓ sekcji 12 „Zestawienie ofert” błędnie wpisano kwotę złożonej oferty nr 1, tj. wpisano kwotę 803.393,30 zamiast 803.693,30 zł.

✓ sekcji 26 „Udzielnie zamówienia” w pkt 2 „Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia” błędnie wpisano nr zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia, tj. wpisano 5100056013-N-2019 zamiast 510056013-N-2019.

Obowiązek zamieszczenia ww. danych w protokole postępowania wynikał z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) oraz wzoru protokołu stanowiącego załącznik nr 1 do tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 96 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu Gminy w Brennej, w protokole nastąpiła oczywista omyłka pisarska.

Protokół został zatwierdzony w dniu 1 czerwca 2018 r. przez p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji przetargowej należały do Inspektora ds. zamówień publicznych w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

- w trakcie realizacji zamówienia dokonano zmiany umowy w zakresie przedmiotu zamówienia bez zachowania formy pisemnej tej zmiany, z naruszeniem przepisów art. 139 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych oraz postanowień § 12 ust. 3 umów: nr Zp.272.10.2019 z dnia 19 marca 2019 r., nr Zp.272.26.2019 z dnia 17 lipca 2019 r., nr Zp.272.35.2019 z dnia 30 września 2019 r.*

Zgodnie z przepisami art. 139 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej; do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Z kolei zgodnie z § 13 ust. 3 ww. umów, zmiany zawartej umowy wymagają pisemnego uzasadnienia, zatwierdzonego przez Zamawiającego. Zmiana umowy wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej.

W toku realizacji umowy nr Zp.272.10.2019 z dnia 19 marca 2019 r. wykonano większe ilości poszczególnych rodzajów (technologii) wykonanych remontów częściowych nawierzchni dróg gminnych, niż wynikało to z przedmiotu umowy. Wynagrodzenie za wykonanie:

1) remontu częściowego dróg przy użyciu grysów kamiennych i emulsji asfaltowej wynosiło - 92.582,00 zł netto. Z dokumentów rozliczających realizację ww. umowy, które zostały załączone do dwóch faktury wynikało, iż wykonano większy zakres remontu za kwotę 123.250,00 zł netto. W związku z powyższym została przekroczona kwota wynagrodzenia o 30.668,00 zł netto.

2) za wykonanie remontu częściowego nawierzchni masą asfaltobetonową AC-8 w niepełnej technologii wynosiło - 96.600,00 zł netto. Z dokumentów rozliczających realizację ww. umowy, które zostały załączone do dwóch faktur wynikało, iż wykonano większy zakres remontu za kwotę 121.072,00 zł netto. W związku z powyższym została przekroczona kwota wynagrodzenia o 24.472,00 zł netto.

Z wyjaśnień udzielonych przez Wójta Gminy Brenna wynikało, że szczegółowe oględziny dróg w czasie przekazania placu budowy oraz prowadzenia prac polegały na wskazaniu poszczególnych technologii w terenie na drogach objętych zleceniem zgodnie z faktycznymi potrzebami wynikającymi ze stanu ubytków nawierzchni remontowanych dróg. Koordynacją prac zajmował się pracownik Urzędu Gminy odpowiedzialny za realizację umowy wraz

z powołanym inspektorem nadzoru. Każdorazowo podczas ustalania kolejności i technologii remontów nawierzchni brana jest pod uwagę zasada przywrócenia przejezdności i bezpieczeństwa dla użytkowników dróg.

W toku realizacji umowy nr Zp.272.26.2019 z dnia 17 lipca 2019 r. wykonano większą ilość poszczególnych rodzajów (technologii) wykonanych remontów cząstkowych nawierzchni dróg gminnych oraz wykonanie dodatkowych robót budowlanych wykraczających poza zakres ww. umowy.

W toku kontroli ustalono, że wynagrodzenie za wykonanie remontu cząstkowego dróg przy użyciu grysów kamiennych i emulsji asfaltowej wynosiło 34.000,00 zł netto. Z dokumentów rozliczających realizację ww. umowy, które zostały załączone do faktury wynikało, iż wykonano większy zakres remontu o wartości 3.944,00 zł netto.

Ponadto ustalono, że zostały zlecone dodatkowe roboty budowlane wykraczające poza zakres ww. umowy, tj.:

- *powierzchniowe utwardzenie nawierzchni emulsją asfaltową i grysami kamiennymi 5-8 mm w ilości 60,92,00 m² na kwotę 791,96 zł netto;*
- *powierzchniowe utrwalenie nawierzchni emulsją asfaltową i grysami kamiennymi 2-5 mm w ilości 60,92,00 m² na kwotę 791,96 zł netto.*

Z wyjaśnień udzielonych przez Wójta Gminy Brenna wynikało, że roboty zostały zlecone w związku z faktem, że na remontowanej drodze po wykonaniu nowej nawierzchni powstał uskok pomiędzy krawędzią drogi a poboczem. W celu zabezpieczenia wykonanych prac oraz zapewnienia trwałości wykonanego pobocza zlecono wykonanie dwukrotnego skropienia pobocza emulsją i grysami. Ponadto wyjaśniono, iż sama technologia wykonania robót może powodować również zmianę zakładanych wielkości, ponieważ proces czyszczenia miejsca ubytku odbywa się mechanicznie i może doprowadzić do usunięcia luźnych frakcji podbudowy lub warstwy wiążącej, co również może powodować zwiększenie objętości ubytku, a tym samym konieczność zabudowania większej ilości materiału. Stąd też wynikają rozbieżności pomiędzy zakładanym przedmiarem robót a faktycznym wykonaniem, rozliczanym na podstawie ilości wbudowanej masy asfaltowej.

W toku realizacji umowy nr Zp.272.35.2019 z dnia 30 września 2019 r. wykonano większą ilość poszczególnych rodzajów (technologii) wykonanych remontów cząstkowych nawierzchni dróg gminnych. Wynagrodzenie za wykonanie:

- 1) *remontu cząstkowego dróg przy użyciu grysów kamiennych i emulsji asfaltowej wynosiło 6.800,00 zł netto. Z dokumentów rozliczających realizację ww. umowy, które zostały załączone do faktury wynikało, iż wykonano większy zakres remontu o kwotę 7.548,00 zł netto.*
- 2) *remontu cząstkowego nawierzchni masą asfaltobetonową AC-8 w niepełnej technologii wynosiło 17.779,00 zł netto. Z dokumentów rozliczających realizację ww. umowy, które zostały załączone do faktury wynikało, iż wykonano większy zakres remontu o kwotę 4.429,80 zł netto.*

Z wyjaśnień udzielonych przez Wójta Gminy Brenna wynikało, że sama technologia wykonania robót może powodować również zmianę zakładanych wielkości, ponieważ proces czyszczenia miejsca ubytku odbywa się mechanicznie i może doprowadzić do usunięcia luźnych frakcji podbudowy lub warstwy wiążącej, co również może powodować zwiększenie objętości ubytku, a tym samym konieczność zabudowania większej ilości materiału. Stąd też wynikają rozbieżności pomiędzy zakładanym przedmiarem robót, a faktycznym wykonaniem, rozliczanym

na podstawie ilości wbudowanej masy asfaltowej. Rozliczenie wykonanych prac odbywało się na podstawie § 5 ust. 1, który precyzyjnie wskazuje jak zamawiający zamierzał rozliczyć wykonane roboty – „Rozliczenie wykonanych robót odbywać się będzie powykonawczo przy uwzględnieniu faktycznie wykonanych ilości jednostek rozliczeniowych”.

Zadania w zakresie realizacji inwestycji drogowych należały do Inspektora ds. dróg i mostów oraz byłego podinspektora ds. inwestycji w Wydziale Inwestycji. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 21

Podjąć działania zmierzające do uzyskania tytułu prawnego do nieruchomości gruntowych - działek o numerach 1252/6, 1282/27, na których ponoszone były nakłady ze środków budżetu Gminy Brenna w toku realizacji zadania pn. „Remont nawierzchni ulic Zimna Woda i Topolowa w Brennej” w 2018 r., dla zapewnienia dostępu do powstałego w wyniku tej inwestycji mienia, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) i art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713).

Wniosek nr 22

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Brennej w zakresie:

- zgłaszania zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych gwarantujących spełnienie wymogu art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.), w związku z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.),
  - kontroli realizacji umów o wykonanie remontów cząstkowych dróg gminnych i wprowadzania zmian do umowy, zgodnie z postanowieniami tych umów, mając na uwadze art. 139 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.),
  - sporządzania protokołów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z wymogami § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju z 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128 z późn. zm.) oraz wzoru protokołu postępowania określonego w załączniku nr 1 do tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 96 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.),
- mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *Do dnia zakończenia kadencji 2014 - 2018 zaniechano przedłożenia Radzie Gminy Brenna projektu uchwały w sprawie zmiany wynagrodzenia dla Wójta Gminy Brenna w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2018 r. przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936). Zgodnie z postanowieniami tego rozporządzenia, maksymalne wynagrodzenie zasadnicze zgodnie z I tabelą B stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia wynosiło*

4.700,00 zł i było niższe niż ustalone przez Radę Gminy Brenna w uchwale Nr XXV/228/17 z dnia 18 grudnia 2017 r.

Wynagrodzenie dla Wójta Gminy Brenna za okres od 1 lipca do 21 listopada 2018 r. było wypłacone w wysokości niższej niż wynikało to z postanowień ww. uchwały.

Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy Brenna, wynagrodzenie za ww. okres zostało obniżone do kwoty wynagrodzenia wynikającego z ww. rozporządzenia. Decyzja o obniżeniu wynagrodzenia za ww. okres została podjęta w porozumieniu z Wójtem Gminy Brenna przez Naczelnika Wydziału Organizacyjnego oraz Skarbnika Gminy Brenna – p. Joannę Macura. Wynagrodzenie było naliczane na podstawie ww. uchwały, jednakże w części, gdzie wynagrodzenie ustalone uchwałą było wyższe niż wynika to z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936), zostało obniżone do maksymalnej wysokości wynikającej z rozporządzenia.

Powyższe było niezgodne z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy ustalanie wynagrodzenia wójta. Stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1260 z późn. zm.), wynagrodzenie wójta ustala rada gminy w drodze uchwały.

W październiku 2019 r. wypłacono Wójtowi Gminy Brenna wyrównanie wynagrodzenia za okres od 1 lipca 2018 r. do 21 listopada 2018 r. w wysokości wynikającej z ww. uchwały Rady Gminy Brenna.

W dniu rozpoczęcia nowej kadencji 2018 - 2023 uchwałą Nr I/7/18 z dnia 22 listopada 2018 r. Rada Gminy Brenna ustaliła wynagrodzenie dla Wójta Gminy Brenna zgodne z obecnie obowiązującymi przepisami.

W zakresie dotacji udzielanych z budżetu gminy:

- W 2018 r. zaniechano ustalenia w sposób jednolity zasad rozliczenia dotacji celowych przy udzieleniu dotacji dla Powiatu Cieszyńskiego, o których mowa w art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności m. in. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji.

Na podstawie umowy nr PZDP.032.263.2018 z dnia 30 maja 2018 r. przekazano dotację w kwocie 124.330,00 zł na zadanie pn. „Remont nawierzchni drogi powiatowej 2600S Grodziec – Górki (ul. Bielska w Górkach Wielkich) na odcinku około 1 km” oraz w kwocie 137.976,00 zł na zadanie pn. „Remont nawierzchni drogi powiatowej 2601S Górki – Nałęże (ul. Szpotawicka w Górkach Wielkich) na odcinku około 1 km”.

W § 2 ust. 2 w ww. umowy przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy Starostwa Powiatowego w Cieszynie miało nastąpić w terminie do 14 dni od złożenia wniosku o płatność, wraz z kserokopią faktury wystawionej przez Wykonawcę robót.

Z kolei w § 3 tej umowy ustalono, że dotacja miała być rozliczona w terminie 30 dni od daty odbioru końcowego zadania od Wykonawcy, jednak nie później niż do 31 grudnia 2018 r.

Z powyższych zapisów nie wynikało w jaki sposób i na jakiej podstawie należało rozliczyć dotację. Wskazano jedynie, że miało to nastąpić 30 dni po odbiorze końcowym zadania, jednak nie później niż do 31 grudnia 2018 r.

W rozliczeniu ww. dotacji pismem znak PZDP/0118/25/2018 z dnia 27 września 2018 r. (data wpływu do Urzędu Gminy Brenna – Dziennik Podawczy to dzień 8 października 2018 r.) Starosta Powiatu Cieszyńskiego poinformował o zakończeniu robót remontowych i przedłożył następujące dokumenty:

- protokół końcowy odbioru robót dla zadania „Remont nawierzchni drogi powiatowej 2600S Grodziec – Górki (ul. Bielska w Górkach Wielkich) na odcinku ok. 1 km” z dnia 19 lipca 2018 r., fakturę VAT wystawioną w dniu 26 lipca 2018 r. oraz protokół rzeczowo-finansowy zaawansowania robót z dnia 19 lipca 2018 r.;*
- protokół końcowy odbioru robót dla zadania „Remont nawierzchni drogi powiatowej 2601S Górki-Nałęże (ul. Szpotawicka w Górkach Wielkich) na odcinku ok. 1 km” z dnia 29 maja 2018 r., fakturę VAT z dnia 30 maja 2018 r. oraz protokół rzeczowo-finansowy zaawansowania robót z dnia 29 maja 2018 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, za wniosek o płatność uznano ww. pismo wraz z załączonymi dokumentami. Na tej podstawie dokonano rozliczenia dotacji.

Ponadto ustalono, że ww. dotacja została przekazana do Powiatu Cieszyńskiego w dniu 28 grudnia 2018 r., tj. 67 dni po złożeniu ww. wniosku o płatność wraz z załączonymi dokumentami. Powyższe było niezgodne z zapisami § 2 ust. 2 ww. umowy dotacji, zgodnie z którym przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy Starostwa Powiatowego w Cieszynie miało nastąpić w terminie do 14 dni od złożenia wniosku o płatność, wraz z kserokopią faktury wystawionej przez Wykonawcę robót.

Wobec powyższego dotację należało przekazać do dnia 22 października 2018 r.

W myśl art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, nieterminowe przekazanie dotacji wynikało z braku środków finansowych.

Z tytułu nieterminowego przekazywania dotacji Gmina nie zapłaciła odsetek.

Ww. umowa dotacji została zawarta przez p. Jerzego Pilch – Wójta Gminy Brenna przy kontrasygnacie p. Joanny Macura – Skarbnika Gminy Brenna.

Projekt umowy przygotowali pracownicy Referatu Inwestycji i Infrastruktury.

Wniosek nr 23

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Brenna w zakresie przygotowania projektów umów o udzieleniu dotacji, z uwzględnieniem wymogów art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 24

Zapewnić terminowe przekazywanie dotacji zgodnie z zawartymi umowami mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej